

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.178/2024/6.

A felperes:

felperes neve Zrt. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Agócs Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Agócs Henrietta ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperesek:

I. rendű alperes: I. r. alperes neve (I. r. alperes lakcíme)

II. rendű alperes: II. r. alperes neve (II. r. alperes lakcíme)

Az alperesek meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Cserpák Judit ügyvéd (jogi képviselő címe)

A per tárgya:

Zálogkötelezetti helytállás

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 7.G.21.566/2023/22.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes, 7.G.21.566/2023/24.

V É G Z É S

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

A felperes másodfokú eljárási költségét 3 000 000 (hárommillió) forintban, az alperesek másodfokú eljárási költségét együttesen 500 000 (ötszázezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás

[1] Az alperesi testvérek az egykori B... Zrt. (utolsó bejegyzett székhelye: B.. Zrt. székhelye hrsz.), és a C... Kft. (utolsó bejegyzett székhelye: C... Kft. székhelye) tulajdonosi-hozzá tartozói érdekeltiségébe tartozó személyek.

[2] A felperesi jogelőd neve hitelező (felperesi jogelőd) és a B... Zrt., mint adós 2012. március 1-én város neve **6/8-2/15/12.** számon kötött 759.243,79 EURO kölcsöntőke rendelkezésre tartására vonatkozó hitelszerződést.

A hitelszerződés 11. pontja szerint a felperesi jogelőd által nyújtott kölcsön megtérülésének biztosítására nyújtott biztosítékok:

11.1.65.68/3/2010.11.03. számon bejegyzett 500M forint összegű keret biztosítéki jelzálogjog és vételi jog a ingatlan 1 helyrajzi száma hrsz-on felvett, természetben ingatlan 1 címe. szám alatt a C... Kft. 1/1 arányú tulajdonát képező ingatlanon.

11.2.203338/3/2011/11.01.19. számon bejegyzett 500M forint összegű keret biztosítéki jelzálogjog és vételi jog a ingatlan 2 helyrajzi száma hrsz-on felvett, természetben ingatlan 2 címe alatt a C... Kft. 1/1 arányú tulajdonát képező ingatlanon.

11.3. C... Kft. által bérbeadott ingatlan után kapott bérleti díjak engedményezése.

11.4. Keretbiztosítéki vagyonterhelő zálogjog a C... Kft. teljes vagyonára.

11.5. Árbevétel engedményezés B... Zrt.

11.6..... számon MOKK nyilvántartásba vett 400M forint összegű keretbiztosítéki vagyont terhelő zálogjog B... Zrt. vagyonán.

11.7. Keretbiztosítéki ingó zálogjog B... Zrt. termelési gépein, berendezésein.

11.8. Jelzálogjog a B... Zrt. és a C... Kft. üzletrészen.

11.9. személy 1 neve és a C... Kft. készfizető kezessége.

11.10. Felhatalmazó levél a 9. pontban felsorolt számlákra.

11.11. Felhatalmazó levél a C... Kft. 51700100-11118400, 51700100-50008728, 12076903-00109296-00100006, 12076903-00109296-0020003, 12076903-00109296-00300000, 12076903-00109296-00500004.

A hitelszerződés 1. számú módosítására került sor 2013. április 19-én, melyben a biztosítékok meglévő keretét kibővítették:

11.15. Keretbiztosítéki jelzálogjog a ingatlan 3 helyrajzi száma hrsz-ú ingatlan 2/16. II. r. alperes neve és 2/16. I. r. alperes neve tulajdonára.

A 6/8-2/15/12. számú hitelszerződés 3. számú módosítására került sor 2013. december 31-én 11.13. 41082/2/13/04/24. sz. határozattal bejegyzett 50 M forint összegű Keretbiztosítéki jelzálogjog a ingatlan 3 helyrajzi száma hrsz-ú ingatlan 2/16. II. r. alperes neve és 2/16. I. r. alperes neve tulajdonára.

[3] A felperesi jogelőd neve hitelező és B... Zrt. egy másik, **40/8-2/15-12.** számú hitelszerződést 2012. május 3-án kötött meg 75 000 000 forint összegű hitelkeretre vonatkozóan. A felek megállapodása szerint a felperesi jogelőd által nyújtott kölcsön megtérülésének biztosítékai:

11.1.65.68/3/2010.11.03. számon bejegyzett 500M forint összegű keretbiztosítéki jelzálogjog és vételi jog a ingatlan 1 helyrajzi száma hrsz-on felvett, természetben ingatlan 1 címe. szám alatt a C... Kft. 1/1 arányú tulajdonát képező ingatlanon.

11.2.203338/3/2011/11.01.19. számon bejegyzett 500M forint összegű keretbiztosítéki jelzálogjog és vételi jog a ingatlan 2 helyrajzi száma hrsz-on felvett, természetben ingatlan 2 címe. szám alatt, a C... Kft. 1/1 arányú tulajdonát képező ingatlanon.

11.3. C... Kft. által bérbeadott ingatlan után kapott bérleti díjak engedményezése.

11.4. Keretbiztosítéki vagyongerhelő zálogjog C... Kft. teljes vagyonára MOKK azonosító:, közokirat száma: 51022/Ü/773/2012/1.

11.5. Árbevétel engedményezés B... Zrt.

11.6. számon MOKK nyilvántartásba vett 400M forint összegű keretbiztosítéki vagyont terhelő zálogjog B... Zrt. vagyonán.

11.7. Keretbiztosítéki ingó zálogjog B... Zrt. termelési gépein, berendezésein MOKK azonosító, közokirat szám: 51022/Ü/892/2012/1.

11.8. Jelzálogjog a B... Zrt. és a C... Kft. üzletrészen.

11.9. személy 1 neve és C... Kft. készfizető kezessége

11.10. Felhatalmazó levél a 9. pontban felsorolt számlákra.

11.11. Felhatalmazó levél a C... Kft. 51700100-11118400,51700100-50008728 számú számláira.

11.12. Keretbiztosítéki jelzálogjog az ingatlan 4 helyrajzi száma. hrsz-ú ingatlanra.

A hitelszerződés 12. számú módosítására 2013. április 15-én került sor.

11.15. Keretbiztosítéki jelzálogjog terhelés a ingatlan 3 helyrajzi számahrsz-ú ingatlan 2/16. II. r. alperes neve és 2/16. I. r. alperes neve (jelen per alperesei) tulajdoni hányadaira.

A 40/8-2/15/12. hitelszerződés 4. sz. módosítása folytán 2013. december 31-én 41082/2/2013/04.24. sz. határozattal ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre került 50 M forint összegű keretbiztosítéki jelzálogjog a ingatlan 3 helyrajzi száma hrsz-ú ingatlan 2/16. II. r. alperes neve és 2/16. I. r. alperes neve tulajdoni hányadára.

[4] Az I. és II. rendű alperes 2013. április 19-én „keretbiztosítéki jelzálog szerződés ingatlanra” megnevezésű szerződést kötött a felperesi jogelőd nevetel a ingatlan 5 címe sz. alatti, tulajdonukban álló 2/16-2/16 tulajdoni részzel kapcsolatára.

A felek rögzítették, hogy a B... Zrt. és a C... Kft. mint adósok, és a jelzálogjogosult, mint hitelező egymással jelen szerződés aláírásától kezdődően tartós hitel jogviszonyban állnak, ezen időponttól kötött kölcsön, bankgarancia, váltó, faktoring készfizető kezességi szerződés, és egyéb hitelügyletek – a továbbiakban hitelügyletek – alapján.

A szerződő felek megállapodtak abban, hogy az adósnak az 1. pontban írt hitelügyletekből eredő minden kötelezettsége (így különösen, de nem kizárólagosan bankgarancia esetében) a bankgarancia díja a hitelügyletek tőkeösszege, ügyleti kamatai, késedelmi kamatai, kezelési költsége, továbbá a hitelügylethez kapcsolódó szerződések és a jelzálogjog érvényesítéséből származó egyéb költségek és díjak (ideértve a felszólítással, a követelés behajtásával, végrehajtásával kapcsolatos költségeket, eljárási illetékeket, a közjegyzői, ügyvédi és

végrehajtói díjakat és költségeket, valamint az ingatlan-nyilvántartás igazgatás szolgáltatási díjait is) megfizetésének biztosítására 50 M forint keretösszeg erejéig keretbiztosítéki jelzálogjogot alapítanak, a jelzálogjog kötelezett tulajdonát képező, az ingatlan-nyilvántartásban megjelölt ingatlan 5 címe. alatti ingatlan alperesek tulajdonában álló 2/16-2/16 tulajdonára.

A szerződés 12. pontja a jelzálog érvényesítéséről szól:

12.1. A felperesi jogelőd jelzálogjogával abban az esetben él, ha az adós az 1. pontban meghatározott hitelügyletekből eredő bármely fizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, vagy ha a felperesi jogelőd jogával élve bármely hitelügyletet felmondja, illetve a folyósított kölcsön összegét lejárttá teszi.

12.2. A több fedezetül szolgáló ingatlan esetén a felperesi jogelőd jogosult választása szerint a jelzálogjoggal terhelt valamennyi ingatlannal szemben egyidejűleg végrehajtást kezdeményezni, vagy belátása szerint a jelzálogjoggal terhelt ingatlanok közül bármelyiket követelése kielégítése céljából igénybe venni.

[5] A felperesi jogelőd neve hitelező a B... Zrt. adóssal 2012. március 1-én megkötött, többszörösen módosított 6/8-2/15/12. számú hitelszerződést 2014. március 12-én annak valamennyi módosításával és biztosítéki szerződésével együtt az adós gazdálkodó szervezet hitelszerződésben vállalt visszafizetési kötelezettségének nem teljesítésére tekintettel felmondta. A felmondással egyidejűleg I., II. rendű alperest erről értesítette, ezzel a teljes tartozást lejárttá tette. Megjelölte, hogy a 6/8-2/15/12. számú hitelszerződésből eredő követelése: 679 323,79 EURO tőke, 18 836,39 EURO hitelkamat, 448,05 EURO referencia kamatos hitelkamat, 512,2 EURO tőke késedelmi kamat, 178,74 EURO késedelmi kamat, 6,25 EURO zárlati költség, 1,65 EURO postaköltség, 5,03 EURO felszólítás díja. Ez forintban átváltva 2014. március 12-én érvényes árfolyammal (319,9 HUF/EURO) 217 315 680 forint tőke, 6 025 761 forint hitelkamat, 143 331 forint referenciakamatos hitelkamat, 163 853 forint késedelmi kamat, 57 179 forint kamat késedelmi kamata, 1 999 forint zárlati költség, 528 forint postaköltség, 1 609 forint felszólítás díja.

[6] A felperesi jogelőd neve hitelező a B... Zrt. adóssal, 2012. május 3-án megkötött 75 000 000 forint keretösszegű másik hitelszerződést annak nem teljesítésére tekintettel valamennyi módosításával és biztosítéki szerződésével együtt a Ptk. 525.§ (1) bekezdés e) pontjára alapítva 2014. március 12-én ugyancsak felmondta, ezzel a teljes tartozást lejárttá tette. A szerződésből eredő követelés összesen 63 712 266 forint, mely 60 000 000 forint tőke, 1 621 333 forint hitelkamat, 859 633 forint referenciakamatos hitelkamat, 1 189 704 forint késedelmi kamat, 28 396 000 forint kamat késedelmi kamata, 2 000 forint zárlati költség, 4 000 forint felszólítás díja, 7 200 forint kezes felszólítási díja tételekből tevődik össze.

[7] A Fővárosi Törvényszék a B... Zrt. (B...Zrt. székhelye hrsz.) adós gazdálkodó szervezet felszámolási eljárását a 2014. március 12-én jogerőre emelkedett fizetésképtelenséget megállapító végzésével elrendelte, melynek kezdő időpontja 2014. március 14., felszámolóként a felszámolószervezet neve Zrt.-t jelölte ki. Az eljárás során a

felszámolási vagyon értékesítésre került, a felperes, mint hitelező bejelentett 319 751 417 forint igénye csak részben térült meg.

A felperes keresete, alperesek ellenkérelme

[8] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság a jelen ügyben alkalmazandó polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 251.§ (1) és (2) bekezdése, valamint 255.§ (1) bekezdése értelmében a 6/8-2/15/12. és a 40/8-2/15/12. számú felmondott szerződés alapján még fennálló tőketartozás és járulékaik mindenkori forint ellenértéke erejéig, annak tűrésére kötelezze I.-II. rendű alpereseket, hogy a felperes a ingatlan 3 helyrajzi száma hrsz. alatt felvett ingatlan I. és II. rendű alperes tulajdonát képező 2/16-2/16 tulajdoni hányadaiból kielégítést nyerjen 50 millió forint keretösszeg erejéig.

[9] Indokolásként arra hivatkozott, hogy a felperesi jogelőd felperesi jogelőd város neve, 2012. március 1-én kölcsönszerződést kötött 6/8-2/15/12. szám alatt a B... Zrt. adóssal 759.243,79 EURO összegű hitel nyújtására. Ennek fedezetéül a hitelező I. és II. rendű alperessel jelzálogszerződést kötött a 2/16-2/16 hányad arányban tulajdonukat képező, a kecskeméti ingatlan-nyilvántartásban 2902. hrsz. alatt felvett, természetben ingatlan 5 címeám alatt található ingatlan tulajdoni hányadokra, melyekre ezzel keretbiztosítéki jelzálogjogot terheltek 50 M forint erejéig.

[10] A felperesi jogelőd felperesi jogelőd város neve, 2012. május 3. napján egy másik hitelszerződést is kötött 40/8-2/15/12. számon a B... Zrt. adóssal 75 M forint kölcsön nyújtására. Ennek fedezetéül I. és II. rendű alperes ugyancsak jelzálogszerződést kötött a 2/16-2/16 hányad arányban tulajdonukat képező, a kecskeméti ingatlan-nyilvántartásban 2902. hrsz. alatt felvett, természetben ingatlan 5 címeám alatt található ingatlan tulajdoni hányadokra, melyekre ezáltal a felek keretbiztosítéki jelzálogjogot alapítottak 50 M forint erejéig.

Az adós fizetési kötelezettségének felperes többszöri fizetési felszólítása ellenére sem tett eleget, így a kölcsönszerződést a hitelező felmondta, erről a dologi adósokat 2014. március 12-én írásban tájékoztatta.

[11] A felperesi jogelőd neve (perindító) felperes a szerződés biztosítékaul meghatározott ingatlanból kénytelen kielégítést keresni a B... Zrt. adós által 6/8-2/15/12. számon megkötött hitelszerződés vonatkozásában 679.323,79 EURO mint tőke, és ennek 2014. március 12. napjától a kifizetés napjáig járó évi három havi EURIBOR + 7,5% + 6%-os késedelmi kamatát, 18.836,39 EURO lejárt ügyleti kamatot, és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 448,05 EUR referenciakamatos hitelkamatot, ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 512,2 EUR lejárt késedelmi kamatot és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 178,74 EUR lejárt kamat utáni késedelmi kamatot, 6,25 EUR zárlati költséget 1,65 EUR postaköltséget, 5,03 EUR felszólítási díjat, azaz a felmondás napján hatályos euro árfolyam alapján 319,9 HUF/EURO: 217 315 680 forintot, mint tőkét, és ennek 2014. március 12. napjától a kifizetés napjáig járó évi három havi EURIBOR + 7,5% + 6%-os késedelmi kamatát, 6 025 761 forint lejárt ügyleti kamatot, és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 143 331 forint referenciakamatos hitelkamatot, és ennek 2014.

március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 163 853 forint lejárt késedelmi kamatot, és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 57 179 forint kamat utáni késedelmi kamatot, 1 999 forint zárlati költséget, 528 forint postaköltséget és 1 609 forint felszólítási díj megfizetése érdekében.

[12] A 40/8-2/12/15. számon létrejött hitelszerződés vonatkozásában 60 000 000 forint, mint tőkét, és ennek 2014. március 12. napjától a kifizetésig járó évi egy havi BUBOR + 6% + 6%-os késedelmi kamatát, 1 621 333 forint lejárt ügyleti kamatot, és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 859 633 forint referenciakamatos hitelkamatot, és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 1 189 704 forint lejárt késedelmi kamatot, és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 28 396 forint kamat utáni késedelmi kamatot, 2 000 forint zárlati költséget, 4 000 forint felszólítási díjat, 7 200 forint kezesi felszólítási díjat, legfeljebb 50 millió forint erejéig kívánt a felperes a zálogkötelezettekkel szemben érvényesíteni.

[13] Hivatkozása szerint a rPtk. 251. § (1) bekezdésből következően a zálogjog alapján a jogosult a pénzben meghatározott vagy meghatározható követelésének biztosítására szolgáló vagyontárgyból – törvény eltérő rendelkezése hiányában – más követeléseket megelőző sorrendben kielégítést kereshet, ha a főkötelezett nem teljesít. Felperes előadta, a törvényi rendelkezés alapján a jogosult lehetőséget kap arra, hogy követelésének behajtása érdekében meghatározott vagyontárgyak lekötésével dologi biztosítékként (mindenkivel szemben hatályos és mindenki mást megelőző sorrendben megillető) gondoskodják megfelelő fedezetről. A kielégítés vonatkozásában a dologi biztosíték kötelezettjét semmiféle aktivitás nem terheli, csupán túrni köteles a zálogtárgyból való kielégítést. A zálogtárggyal való felelősség terjedelme ahhoz a követeléshez igazodik, amelynek biztosítására a zálogtárgy szolgál. Kiterjed a kamatokra, a követelés és a zálogjog érvényesítésének költségeire, továbbá a zálogtárgyra fordított szükséges költségekre is. A rPtk. 255.§ alapján a zálogtárgyból való kielégítés, ha jogszabály kivételt nem tesz, bírósági határozat alapján végrehajtás útján történik.

[14] A zálogjogosult hitelező személyében időközben a per során változások következtek be, a felperesi jogelőd neve 2019. október 31-én beolvadt a pénzintézet 1-be, a pénzintézet 1 pedig engedményezte a követelést a D... Zrt. részére 2021. október 12-én, majd névváltozásra került sor 2023. február 20-án: így felperes neve Zrt. a jelenlegi felperes, aki többszöri keresetmódosítás és pontosítás után az eredetileg előterjesztett kereseti kérelem jogalapját változatlan formában fenntartotta, azt összecszerűségében aktuálisan pontosította. Feltüntette, hogy a felperesi jogelőd részére a per tárgyát képező kölcsön jogügyletből milyen összegű törlesztés folyt be. Kimutatta, hogy a bejelentett és nyilvántartásba vett hitelezői igények tőkeösszege a 40/8-2/15/12. számú Konzorcionális hitel megnevezésű tőkeösszegben 60 000 000 forint összegű hitel, a 6/8-2/15/12. szerződésszámú folyószámla hitelszerződés 212 927 249 forint tőke, mindösszesen 272 927 249 forint összegű tőkekövetelést kíván érvényesíteni. Kimutatta a felszámolási eljárásban befolyt megtérülést akként, hogy I. számú közbenső mérleg alapján vagyonértékesítés bevételeinek elszámolása (Cstv. 49/D. §) 922 020 forint, továbbá 1 069 061 forint, követelésbehajtás bevételeinek elszámolása 786 143 forint. II. közbenső mérleg vagyonértékesítés bevételeinek elszámolása (Cstv. 49/D. §) 3 797 016 forint.

[15] A felperes megjegyezte, a felperesi jogelőd kapcsán felmerült egy 922 020 forint összegű visszafizetési kötelezettség, ami abból adódik, hogy az egyik eszközcsoport

értékesítése és a hitelezővel történt elszámolást követően az I. rendű alperes bejelentette, hogy az értékesített eszközök nem képezték az adós tulajdonát, azok a felperesi jogelőd zálogjoga ellenére a C... Kft. részére korábban értékesítésre kerültek, így azok átadása nem történt meg a felszámolónak és a vevőnek, ezért az érintett eszközök vételárát a felszámolónak a vevő részére vissza kellett fizetni. Kérte figyelembe venni, hogy a 922 020 forint összeg visszafizetése miatt a felszámolási eljárásban megtérült követelés ezzel az összeggel csökkent volna, el is számoltak vele a felek, de az okiratok alapján nem állapítható meg, hogy mikor és miként, így végül ezzel az összeggel – a kötelezetteknek kedvezően –, nem került csökkentésre a törlesztésként jóváírásra került térülés összege.

[16] Felperes hivatkozott még arra, hogy a III. számú Közbenső jelentésben a felszámoló részletezte a C... Kft.-vel kapcsolatos elszámolást és csatolt egy másik peres ügyben meghozott jogerős ítéletet, mely szerint a másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú határozatot megváltoztatva a felperesi jogelődöt 153 400 000 forint vételárkülönbséget megfizetésére jogerősen kötelezte, mely összeget a felperesi jogelőd jóváírt a C... Kft. számláján, azonban mivel az a B... Zrt. „f.a.” készfizető keze is volt, abból 139 806 935 forintot azonnal inkasszált, és a B... Zrt. „f.a.” tartozásával szemben számolt el, melyre tekintettel a felperesi jogelődnek a B... Zrt. „f.a.” felé fennálló követelése 139 806 935 forinttal csökkent. A felszámoló a C... Kft.-t ugyanezzel az összeggel hitelezőként nyilvántartásba vette. A felszámolási eljárásban így megtérült követelés összege mindösszesen 146 381 180 forint volt. Előadta, amennyiben a felperes nem számolt a két hitelszerződés alapján járó kamatokkal, késedelmi kamatokkal, a fennmaradó teljes törlekövetelés összege még 126 546 069 forint, mely a két hitelszerződés között kerül felosztásra: a 40/8-2/15/12. számú konzorcionális hitel összegébe 55 719 000 forint törlekösszeg míg a 6/8-2/15/12. sz. euró alapú hitelszerződésbe 70 827 069 forint törlekösszeg.

[17] A felperesi jogelőd neve felperesi jogelőd a szükséges iratokat nem bocsátotta rendelkezésre, ezért felperes kérte, hogy a bíróság szerezze be a Fővárosi Törvényszék előtt folyamatban volt 38.Fpk.3.901/2013. számú felszámolási eljárás teljes iratanyagát. Szakértői vélemény beszerzését is indítványozta a keresetlevél és a 2024. március 14-i felperesi előkészítő iratban megjelöltek szerinti megtérülés elszámolásának ellenőrzésére.

Álláspontja szerint az alpereseket terheli annak bizonyítása, hogy a kölcsönre milyen további befizetéseket teljesítettek, de a keretbiztosítéki jelzálogjog szerződésből adódóan alperesek mindenképpen kötelesek a rPtk. 263.§ /1/ - /2/ bekezdése alapján töltni a felperesi követelés kielégítését.

[18] A felperes per során tett egyezségi ajánlata 22 000 000 forint megfizetésére irányult, melynek alperesek általi teljesítése esetén a felperes a jogvitát véglegesen lezárnak tekintette volna.

[19] Az alperesek érdemi ellenkérelmükben nem vitatták a kereset jogalapját, azonban kérték, a felperes mutassa ki, hogy a követelés számszaki levezetését tartalmazó elszámolást mi alapján végezte el.

[20] Elsődlegesen kifogásolták, hogy a B... Zrt. felszámolási eljárásából befolyt készletek értékét a felszámoló mindössze 3 797 016 forintban jelölte meg, ehhez képest az

általuk 2014. május 16. napjára készítettett könyvszakértői vélemény a készlet forgalmi értékét ennél jóval magasabb összegben, 252 008 706 forintban határozta meg. Az eltérés okának felderítésére alperesek kérték, hogy a bíróság szerezzé be a felszámolási eljárás iratanyagát.

[21] Másodlagosan arra hivatkoztak, hogy a B... Zrt. és a felperesi jogelőd neve közötti hitel jogviszonyok biztosítására a C... Kft. készfizető kezességet vállalt. Jelen perben relevánsnak értékelték az alperesek azt a tényt, hogy a C... Kft. felperes által a felperesi jogelőd neve ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt folyamatban volt peres eljárásban a Gfv.VII.30.081/2017/12. sz. ítéletében a Kúria a jogerős ítéletet – mely az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a peres felek által a ingatlan 1 címe szám alatti ingatlanra létrejött adásvételi szerződés érvénytelenségének okát kiküszöbölte azzal, hogy a vételárat 450 000 000 forintban határozta meg, és ezzel a szerződést érvényessé nyilvánította, továbbá kötelezte a per alperesét (jelen perbeli felperes jogelődjét), hogy fizessen meg a felperesnek (egyenest adós) 146 212 835 forintot – hatályában fenntartotta azzal, hogy a jogerős ítéletben megállapított 146 212 835 forint tőke után alperes köteles 2014. október 4. napjától 2016. november 28. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékponttal növelt összegű késedelmi kamat megfizetésére is a felperes javára. Álláspontjuk szerint e marasztalást is megtérülésként kell alperesi oldal javára figyelembe venni.

[22] Az alperesek hivatkoztak továbbá arra, hogy a B... Zrt. felszámolójaként eljáró felszámolószervezet neve Zrt. perben tett nyilatkozata szerint a felperesi jogelőd részére megtérült 139 806 935 forint, így 2016. október 14-től hitelezői igénye „f” kategóriában 156 646 924 forint, 200 000 forint regisztrációs díj, és „g” kategóriában 12 223 927 forint maradt. Így a Kúria felülvizsgálati döntése alapján mintegy további 42 000 000 forint összegű késedelmi kamat nyilvánvalóan tovább csökkentette az esetlegesen fennmaradt tartozást, ennek pontos összege az alperesek által nem ismert.

[23] Harmadlagos védekezésükhöz kapcsolódóan becsatolták a felperesi jogelőd, D... Zrt. 2021. december 9-én kelt levelét, amelyből kitűnik, hogy az I. rendű alperes panaszbejelentéssel élt a felperesi jogelőddel. A panaszt kivizsgálták és megállapították, hogy az jogos, egyidejűleg rögzítették azt, hogy az ügyletek kapcsán további követelést nem támasztanak. Álláspontjuk szerint a kezesi felelősség alapján teljesített összeget is a tartozásba kellett volna elszámolni.

[24] Becsatolták továbbá a ingatlan 2 helyrajzi száma hrsz-ú, természetben ingatlan 2 címe szám alatti ingatlan tulajdoni lapját /mely ingatlan tulajdonosa a C... Kft. volt/ annak bizonyítására hogy a felperesi jogelőd felperesi jogelődnek vételi joga állt fenn az ingatlanon, mely jogával utóbb élt is akként, hogy azt jogutódlás folytán a G... Kft. jogosultként gyakorolta, és a B... Zrt. tartozásába beszámította az opciós vételárat, mivel alperesek részére vételárat nem fizettek. Álláspontjuk szerint ezen összeget is a B... Zrt. tartozásába kellett volna jóváírással elszámolni, mert a C... Kft.-nek nem állt fenn tartozása sem a G... Kft., sem a felperesi jogelőddel szemben.

[25] A fentiekre tekintettel – alperesek álláspontja szerint – tartozás nem áll fenn a felperes felé, de a további jogviták elkerülése érdekében hajlandóságot mutattak 3 000 000

forintot megfizetni az ügy végleges és teljes lezárása érdekében. Ezt az egyezségi viszontajánlatot a felperes nem fogadta el.

Az elsőfokú ítélet

[26] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és felperest kötelezte perköltség fizetésre alperesek javára. Az ítélet jogi indokolásának elején a bíróság ismertette az rPtk. peres felek jogviszonyára irányadó anyagi jogi rendelkezéseit, valamint a perre még hatályos polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 164. § (1) bekezdés, valamint 206. § (1) bekezdés eljárási szabályait.

[27] A továbbiakban megállapította, a felek között nem volt vitatott, hogy a felperesi jogelőd felperesi jogelőd neve és a B... Zrt. között hiteljogviszony jött létre az alperesek által nyújtott biztosítékok mellett, mely zálogjogosultságot eredményezett a hitelező számára. A bíróság a felek közötti jogvita kapcsán hangsúlyozta, a felperes bizonyítási terhe volt az, hogy meghatározza követelése összecszerűségét és hogy az milyen számításokon alapul. A bíróság figyelembe vette, hogy a felperes jogelődje rendelkezett az elszámoláshoz szükséges iratokkal, illetve az időközben lezárult felszámolási eljárás iratanyaga is rendelkezésre állt a peranyag részeként.

[28] A csatolt okirati bizonyítékok alapján a felek egyetértettek abban, hogy a perbeli hiteltartozás vonatkozásában több jogcímen is történt törlesztés. A felszámolási eljárás során befolyt és jóváírt összegek kapcsán a bíróság kiemelte, azok utóbb alperesek részéről már nem tehetők vitássá. A felszámolási eljárás jogerős befejeződése miatt a felszámoló bíróság által jóváhagyott felszámolási mérleg adatait a későbbiekben már nem lehet kétségesse tenni, az ítélt dolognak tekintendő.

[29] A bíróság a továbbiakban kitért arra, a per során többször is felhívta felperest jogkövetkezményekre történt figyelmeztetés terhével arra, hogy mutassa ki, miként számította ki a keresetben megjelölt összeget. A felperes erre azt közölte, hogy a rendelkezésre álló iratanyag alapján végzett számításokat, így határozta meg a kereseti követelését, egyebekben pedig az alpereseknek kell bizonyítani azt, hogy milyen megtérülések történtek. A bíróság ezzel kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperesek nem rendelkeztek közvetlen információval arról, hogy a felperes részére befolyt és elszámolt összegek ténylegesen mikor, milyen összegben és mire kerültek elszámolásra. Az alperesek érdemi ellenkérelmet csak egy bizonyított elszámolásra alapozott, összecszerűségében kimunkált keresetre nézve tudtak volna előterjeszteni. Ilyen kereset összeállítására azonban nem került sor a perben, melyet a bíróság a felperes terhére értékelt.

[30] Megjegyezte, a kereset összecszerűségre vonatkozó levezetésének hiánya okozta azt a felperesi bizonytalanságot is, amely alapján egyezséget ajánlott az alpereseknek. Az egyezés megkötésére azonban nem került sor, így a rendelkezésre álló peradatok alapján döntött a bíróság, figyelembe véve, hogy a felperes a rá háruló bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget a követelés összecszerűségének kimunkálása terén. Mindezekre tekintettel a bíróság azt az álláspontot foglalta el, nem állapítható meg, hogy a megtérüléseket teljeskörűen és teljes mértékben jóváírta-e a felperes, és követelése összecszerűségében ezek után megalapozott lenne.

A felperes fellebbezése és az alperesek fellebbezési ellenkérelme

[31] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve elsődlegesen annak megváltoztatását és az alperesek kereseti kérelem szerinti marasztalását, másodlagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását. Másodfokú eljárási költségigényét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján terjesztette elő.

[32] A fellebbezés indokolásában az elsőfokú eljárásból kiemelte, szakértői vélemény beszerzését is indítványozta, mellyel kapcsolatban sérelmezte, hogy azt a bíróság figyelmen kívül hagyta, ennek mellőzésével kapcsolatos indokokat az ítélet sem tartalmaz. A fellebbezés jogi indokolásában az elsőfokú ítéletet kifogásolva előadta, álláspontja szerint a tényállás helytelenül került megállapításra, a bíróság a bizonyítás eredményét okszerűtlenül értékelte és a megállapított tényekből, bizonyítékokból nem megfelelő következtetést vont le. Az ítélet ezért jogszabályt sért. Külön kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az eljárás során általa csatolt bizonyítékokat és a bejelentett bizonyítási indítványokat, nyilatkozatokat.

[33] Érdemben előadta, álláspontja szerint a követelésösszepszerúsége bizonyított, részletes, hiteles pénzügyi kimutatás került előterjesztésre, mely a periratok között rendelkezésre áll, a bíróság azonban azt figyelmen kívül hagyta. A felszámolási eljárásból befolyt megtérülésösszepszerúsége utóbb alperesek részéről már nem vitatható, figyelemmel a felszámolási eljárás jogerős befejeződésére. A bíróság bizonyítékok hiányában fogadta el az alperesekösszepszerúséget vitató álláspontját.

[34] Tévedett a bíróság az egyezség felajánlásával kapcsolatban is, azt a várható megtérülésösszegének figyelembevételével tette meg és nem a keresetösszepszerúségi levezetésének hiánya okán. A hitel jogviszony létrejötte és az, hogy az adós társaságnak a felszámolási eljárás elrendelésekor tartozása állt fenn, nem volt vitatott. A követelésösszepszerúségének alakulását a felperes tételesen kimutatta, részletesen kimunkálta. A felszámolási eljárás eredményekénti megtérüléseket a felszámoló bíróság végzése hitelt érdemlően tartalmazza.

[35] Felperes külön eljárási szabálysértésként róta fel, hogy bizonyítási indítványa ellenére az elsőfokú bíróság a perben nem folytatott le igazságügyi szakértői bizonyítást, jóllehet az az ügy érdemére kihatással lett volna és alátámaszthatta volna a felperesi követelésösszepszerúségének helyességét. A bíróság rPp. 3. § (3) bekezdése alapján adott tájékoztatását követően a felperes 2024. március 14. napján ismételt, véglegesített, részletes elszámolást terjesztett elő és ekkor indítványozta az igazságügyi szakértői bizonyítást is. Ezt azonban az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, mellyel lényeges eljárási szabálysértést követett el. Felperesi álláspont szerint ez megalapozza az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. A fellebbezésben a továbbiakban a 2016. évi CXXX. tv. azon rendelkezéseit is idézte, melyek a fellebbezési kérelmeket álláspontja szerint ugyancsak alátámasztják.

[36] Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. A felperes fellebbezése kapcsán hangsúlyozták, a jelen perben az 1952. évi rPp. eljárási szabályai irányadók, ehhez képest tévesen tüntette fel felperes a 2016. évi CXXX. tv. felülbírálati jogkörrel kapcsolatos szabályait. A fellebbezési kérelem e tekintetben érdemi elbírálásra alkalmatlan.

[37] Alperesek megjegyezték, mindkét eljárási törvény szabályozása annyiban megegyezik, hogy a kötelező hatályon kívül helyezést megalapozó súlyos eljárási szabálysértések kivételével a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet csak a fellebbezési kérelem, és az ellenkérelem korlátai között bírálhatja felül. Erre nézve az rPp. 235. § (1) bekezdése az irányadó, melyhez kapcsolódó kommentárt idézték alperesek. A felperesi fellebbezés kapcsán kitértek arra, hogy az ismertetett eljárási előírás ellenére a fellebbezés nem tartalmazza konkrétan, hogy a fellebbező fél milyen okból és miért tartja az elsőfokú ítéletet megalapozatlannak, mely tényállási elemeket és miért kifogásol, illetve a jogi következtetést mely okból vitatja. Konkrétan meg kellett volna jelölni, hogy mely tényekből levont, mely jogi következtetést és milyen jogi érvelés mellett tart okszerűtlennek vagy tévesnek. E kritériumoknak a felperesi fellebbezés nem felel meg.

[38] A másodfokú bíróság csak a fellebbezés korlátai között bírálhatja felül az elsőfokú ítéletet, az ott kifejtett indokoknak megfelelően, erre nézve az rPp.-hez kapcsolódó bírói gyakorlat is egyértelmű. Az alperesek felhívták a figyelmet arra is, az rPp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség teljesítése nyomán a bizonyítási indítványt elmulasztó fél utóbb az rPp. 141. § (2) és (6) bekezdés tiltó szabálya folytán már a szükséges perccselekményt nem teheti meg, új tények és bizonyítékok előadását az rPp. 235. § (1) bekezdése másodfokú eljárásban sem teszi lehetővé ebben az esetben. A fellebbezésben előadottakat ilyenkor valóságtartalmuktól függetlenül figyelmen kívül kell hagyni, erre nézve a továbbiakban az alperesek eseti döntésekből idéztek.

[39] Alperesek álláspontja szerint a felperesi fellebbezés vonatkozásában az alábbi tények állapíthatók meg. A felperes fellebbezése jogi indokolás részében általánosságban állította, hogy az elsőfokon eljáró bíróság helytelenül állapította meg a tényállást, ugyanakkor egyetlen tényállás elemet sem jelölt meg, amit helytelennek gondolt. A fellebbezési jogi indokolás részében általánosságban állította azt is, hogy a bizonyítás eredményének minősítése okszerűtlen, továbbá azt, hogy a megállapított tényekből és bizonyítékokból nem megfelelő következtetést vont le a bíróság. Konkrét jogi következtetést azonban nem jelölt meg, amit nem megfelelőnek talált.

[40] A felperesi követelés bizonytalanságát mutatja, hogy a felperes többször változtatta a kérelem alapjául szolgáló tartozás összegét, több eltérő összeget tartalmazó elszámolást, illetve okiratot csatolt. Az alperesi ellenkérelmekben megjelölt megtérülések, teljesítések vonatkozásában pedig nyilatkozatot nem tett, azokra nem reagált. Ezt az elsőfokú bíróság is észlelte és a pervezetési tevékenységgel kívánta elősegíteni a kereset pontosítását, ezzel kapcsolatban tájékoztatást adott a felperes részére a bizonyítási teherről. A felperes ezek nyomán úgy nyilatkozott, hogy a jogelődjétől nem tudott beszerezni további okiratokat, melyek az állított követelés összegszerűségét, illetve a teljesítések követhető elszámolását igazolná.

[41] Az alperesek a továbbiakban több nagyszámú megtérülés részleteit vezették le, és kifogásolták, hogy olyan beszámítható ellenkövetelések is fennállnak, melyek elszámolására nem adott magyarázatot a felperes. Álláspontjuk szerint ezek figyelembevétele esetén a jóváírható összegek meghaladják a fennmaradt 111 945 995 forint összegű tartozást, így az fedezetet adott a további járulékokra is.

[42] Mindezekon túlmenően továbbra is vitatták a felszámolási eljárás során a bíróság által elfogadott megtérülési összeget, álláspontjuk szerint a készletérték 252 millió forintos nagyságrendű volt. Alperesi álláspont szerint alaptalan a hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési kérelem is, a teljes körű elszámolás és az iratok hiányában a szakértői vizsgálat nem lett volna lefolytatható, így a szakértői bizonyítás mellőzése indokolt volt, erre utalt az ítélet [28]-[33] bekezdéseiben a bíróság.

[43] Alperesek ellenkérelmük összegzéseként előadták, az elsőfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt, a tényállást helyesen állapította meg, az irányadó anyagi rendelkezéseket helyesen alkalmazta és okszerű következtetéssel utasította el a keresetet. A szükséges tartalmi kellékekkel rendelkező felperesi elszámolás mellett lehetett volna csak megállapítani, hogy maradt-e fenn valós követelése a felperesnek és ehhez kapcsolódó alperesi nyilatkozat nyomán lehetett volna indokoltan lefolytatni a szakértői bizonyítást.

[44] A felperes a fellebbezés jogszabályhelyi hivatkozásait egy további beadványában pontosította, melyből kitűnik, általa sem vitatott, hogy a jelen perre még az rPp. szabályai az irányadók. Kérte figyelembe venni, hogy két fő adós cégnek több hitelszerződése is volt jogelődjénél, így a megtérüléseket nem lehet csak a perbeli szerződésekre vonatkoztatni. A hitelszerződések és azok módosításai a periratokhoz becsatolásra kerültek, a peranyag részét képezik. Állította, az általa csatolt pénzügyi kimutatások tartalmazzák azt, hogy a követelést csökkentő részteljesítéseket elszámolta. Továbbra is sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság indokolás nélkül mellőzte az általa indítványozott igazságügyi szakértői bizonyítást. Az általa csatolt pénzügyi kimutatás alkalmas a szakértői ellenőrzésre.

Az ítéltábla tényállás-kiegészítése

[45] Az elsőfokú eljárás szabályszerűségét kifogásoló fellebbezési álláspont helyességének vizsgálata érdekében az ítéltábla szükségesnek találta a tényállás kiegészítését az elsőfokú pervitel, illetve bírói pervezetés alábbi lényeges mozzanatainak ismertetésével.

[46] A felperesi jogelőd 2014. június 19. napján nyújtotta be a keresetlevelét az alperesekkel szemben, melyben a megjelölt két hitelszerződés kapcsán a peresített követelés számszaki levezetését már a keresetlevélben szerepeltette, az euróban nyújtott hitel tekintetében 217 315 680 forint, míg a forint hitel esetében összesen 63 712 266 forint egyenes adósi tartozást mutatott ki, melyre nézve kérte az alperesek, mint dologi kötelezettek tűrésre kötelezését akként, hogy a zálogtárgyból követeléseit kielégíthesse 50 millió forint erejéig, figyelemmel a keretbiztosítéki limitösszegre. A felperesi jogelőd ezt követően 2014. szeptember 29-én terjesztette elő 8. sorszám alatti beadványát, melynek két melléklete a hitelszerződések részletes, tételes számszaki elszámolását tartalmazza.

[47] A felperes a 2015. január 19. napján megtartott tárgyaláson szakértő kirendelését kérte, tekintettel arra, hogy az alperesek vitatták az elszámolást (7.G.21.138/2014/12. számú jegyzőkönyv 4. oldal utolsó előtti bekezdés). A bíróság a 2015. február 16. napján megtartott tárgyaláson, 14. sorszám alatt meghozott végzésével a tárgyalást a B... Zrt. felszámolási eljárásának jogerős befejezéséig felfüggesztette, az indokolás szerint ezt az tette szükségessé, hogy a felszámolási eljárásban még megtérülés volt várható.

[48] A bíróság megkeresésére a felszámoló bíróság 2022. augusztus 25-én küldte meg a felszámolási eljárás során keletkezett közbenső mérlegeket, valamint a zárómérleget jóváhagyó és a felszámolási eljárást befejezetté nyilvánító bírósági határozatot. A 2022. augusztus 30. napján újra indult peres eljárásban felperesi oldalon bekövetkezett jogutódlás nyomán a bíróság által engedélyezett perbelépés útján eljáró felperes 2023. január 4-i, 7.G.21.142/2022/13. sorszámú beadványban pontosította keresetét, F/3. sorszám alatt a tartozás adatait részletesen tartalmazó táblázatos kimutatás mellékletként csatolásra került.

[49] A perben 2023. április 20. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett végzés szerint a felek közös kérelmére a rPp. 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárás szünetelt. Az eljárás folytatására irányuló felperesi kérelemre a per 2023. október 25. napján indult újra. A bíróság a felperes névváltozását vezette át elsődlegesen, majd pedig a 2024. január 9-én megtartott tárgyaláson a felperes egyezségi ajánlatot tett, melynek írásbeli becsatolására adott ki felhívást a bíróság. A 7.G.21.566/2023/6. sorszám alatti beadványában a felperes a kereseti kérelmet jogalapját tekintve fenntartotta, összecszerúségét illetően pedig további pontosítást vezetett le. Ennek összesítéseként a két hitelszerződés kapcsán 126 546 069 forint fennálló tartozást jelölt meg. Az elszámolás tartalmaz jóváírt megtérüléseket is, melyek a felszámolási eljárás eredményeként folytak be.

[50] A 2024. február 27. napján megtartott folytatólagos tárgyaláson az alperes érdemi nyilatkozatot az egyezségi javaslatra még nem tudott tenni, a bíróság a tárgyalást elhalasztotta, és a rPp. 3. § (3) bekezdés alapján részletes tájékoztatást adott ki a perben addig történekről. Ezen túl kitért a felperest terhelő bizonyítási kötelezettségre is az összecszerúség tisztázása tekintetében, mely bizonyítást a rPp. 141. § (2) és (6) bekezdés terhével írta elő felperesnek.

[51] A felperes 2024. március 14-én benyújtott előkészítő iratában a korábban már előterjesztett számszaki levezetést ismét tételesen kimutatta, és az elszámolás alperesi vitatására tekintettel a perben igazságügyi szakértői bizonyítást indítványozott. A szakértő feladatává kérte tenni a keresetlevél és az előkészítő irat mellékleteként csatolt pénzügyi kimutatáson túl a felperesi jogelőd részére a felszámolási eljárásban és pénzügyi elszámolásban fentiekben írt megtérülések figyelembevételét is.

[52] Az alperesek 16. sorszám alatti beadványukban a 22 millió forint megfizetésére irányuló felperesi egyezségi ajánlatot nem fogadták el, ellenajánlatként 3 millió forint megfizetésére jelentettek be hajlandóságot. A felperes a 2024. április 27-i tárgyaláson jegyzőkönyvezett nyilatkozatával az alperesek egyezségi viszont-ajánlatát nem találta elfogadhatónak. A bíróság ezt követően a tárgyalást berekesztette és határozathozatalra

halasztotta. A keresetet elutasító elsőfokú ítélet meghozatalára 2024. június 13. napján került sor.

Az ítéletábra döntésének indokai

[53] A fellebbezés annyiban alapos, hogy az elsőfokú bíróság ítélete érdemben nem felülbírálható, lényeges eljárási szabálysértés folytán annak hatályon kívül helyezése indokolt.

[54] A tényállás pertörténeti elemekkel való kiegészítését azért találta szükségesnek az ítéletábra, mert a felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság pervitelét, pervezetését eljárási szabályokba ütközőnek minősítette, erre alapította a hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési indítványt. A fellebbezési hivatkozások tükrében az ítéletábra vizsgálta az eljárás lefolytatásának szabályszerűségét, különösen a bizonyítási teher kiosztása, az elszámolás elsőfokú bírói minősítése, illetve a szakértői bizonyítás mellőzése tekintetében.

[55] A perbeli jogvitához kapcsolódó tényállás kiindulópontja, hogy a felperesi jogelőd pénzügyi intézet nem vitatottan jogszerű felmondásai folytán a két perbeli hitelviszonyból eredően az egyenes adósnak egyösszegben esedékessé vált teljes körű visszafizetési kötelezettsége keletkezett. Az alperesek részéről nem volt vitatott az sem, hogy a visszafizetési kötelezettség biztosítékként őket a jelzáloggal érintett ingatlan- vagyontárggyal való helytállási kötelezettség terheli a Ptk., illetve a megkötött zálogszerződés szabályai szerint. Az elsőfokú bíróság a perben kialakult elszámolási vita kapcsán a rPp. 3. § (3) bekezdés szerinti helyes tájékoztatást adott ki a felperes felé, mely szerint felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az egyes hitelszerződések felmondása nyomán pontosan milyen fizetési kötelezettségek keletkeztek és az elszámolásban emellett szerepeltetni kellett az időközbeni megtérülések jóváírását is. Ezzel szemben az alperesek vitathatták az egyes terhelési összegek megalapozottságát, illetve azt is, hogy milyen módon került jóváírása egy-egy megtérülés, továbbá az alperesi ellenkérelem kiterjedhetett arra is, hogy ha valamely megtérülést nem vett figyelembe a felperes, vagy ha azt helytelenül számolta el. A bíróság a rPp. 3. § (3) bekezdéssel kapcsolatos tájékoztatását, illetve felhívását a rPp. 141. § (2), (6) bekezdés jogkövetkezményeire figyelmeztetéssel adta ki a felperes számára a 2024. február 27-i jegyzőkönyvben rögzítettek szerint. Lényeges tényállási elem azonban, hogy a felperes a felhívásnak megfelelően benyújtotta elszámolását, megtette a bíróság által megkövetelt nyilatkozatokat és a szakértői bizonyítási indítványt is indokolással együtt előterjesztette. Ebből következően a rPp. 141. § (6) bekezdés alkalmazására, vagyis ún. mulasztásos ítélet meghozatalára a bíróságnak nem volt eljárási lehetősége. Ezzel kapcsolatban az ítéletábra az rPp. 141. § (2), (6) bekezdéseihez kapcsolódó jogalkotói akaratot, illetve bírói gyakorlatot ismertetve az alábbiakra kíván kitérni.

[56] A rPp. 141. § (2) bekezdése értelmében a fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait – a per állása szerint – a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni. A rPp. 141. § (6) bekezdése akként rendelkezik, ha a felek valamelyike tényállításainak, nyilatkozatainak előadásának, bizonyítékainak előterjesztésével – (2) bekezdésben előírt kötelezettség ellenére – alapos ok nélkül késlekedik és e kötelezettségének felhívás ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél előadása előterjesztésének bevétele nélkül határozhat.

[57] A perek ésszerű időn belül történő befejezése, továbbá a peres eljárás indokolatlan, rosszhiszemű elhúzásának elkerülése érdekében a 1952. évi III. törvény (rPp.) 2009-es módosításának határozott célja szerint a perekben a bíróság feladata nem a felek saját érdekeinek érvényesítése, a felek helyett, esetlegesen akaratok, de legalábbis hanyagságuk ellenében, hanem a felek egyéni érdekérvényesítési lehetőségének biztosítása egy hatékony, semleges perrendben. A rPp. 3. §-a egyértelművé tette, hogy a felek rendelkezési joga a per alakulását, sorsát tekintve meghatározó jelentőségű. A rendelkezési jog alapján a felek azok, akik jogosultak és egyben kötelesek is arra, hogy az ügy eldöntéséhez szükséges nyilatkozatokat megtegyék, bizonyítékaikat rendelkezésre bocsássák, bizonyítási indítványukat előterjesszék. Viselniük kell egyúttal annak következményeit, ha a perbeli a kötelezettségüknek nem a törvényben előírt módon vagy sikertelenül tesznek eleget. A bíróság feladata ebben a körben a jóhiszemű joggyakorlás követelményének biztosításán túl, a bizonyítási teherrel összefüggő előzetes tájékoztatásra korlátozódik. A bíróság a bizonyítandó tény, illetve a bizonyító fél megnevezését, valamint a bizonyítás sikertelenségéhez kapcsolódó törvényi jogkövetkezmények ismertetését meghaladó tartalommal – így például az alkalmazandó anyagi jogi szabályról, annak értelmezéséről – nem adhat tájékoztatást. A felelősen gondolkodó fél perbeli jogaival, igényével ugyan szabadon rendelkezik, az előterjesztett igény valamennyi releváns szempontot kimerítő érdemi elbírálására azonban csak akkor kerülhet sor, ha az ahhoz szükséges elengedhetetlen perbeli cselekményeket önként, megfelelő időn belül az arra köteles fél megteszi, ez irányú kötelezettségét a bíróság felhívására teljesíti (Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.171/2006., Gf.I.30.222/2009.).

[58] A kifejtettekből következően hangsúlyozza az ítéltábla, a rPp. 141. § (6) bekezdés jogkövetkezményi rendelkezése még késedelem esetén sem automatikus kötelezettségként írja elő az indítvány figyelmen kívül hagyását, hanem többirányú mérlegelési lehetőséget biztosít a bíróság számára, tekintettel arra, hogy a peres eljárásnak nem a mielőbbi befejezés, hanem a tényállás lehetőség szerinti minél teljesebb körű feltárása az elsődleges célja [rPp. 3. § (5) bekezdés].

[59] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából az tűnik ki, a bíróság nem találta összecszerűségében helyesen levezettnak a felperesi elszámolást és erre alapította a kereset elutasítást. Ezt a jogi álláspontot az ítéltábla nem osztja, a tartozás-kimutatási elszámolás valamely hibája, vagy pontatlansága önmagában nem lehet keresetelutasítási ok, ha az szakértői bizonyítással ellenőrizhető, adott esetben a meglévő peradatok alapján kiigazítható. Erre nézve a felperes hatályos bizonyítási indítványát előterjesztette, melyet az elsőfokú bíróság nem hagyhatott volna figyelmen kívül. Az ítéltábla álláspontja szerint ez a rPp. 141. § (6) bekezdés téves alkalmazása miatt olyan lényeges eljárási szabálysértés, mely indokoltá teszi az elsőfokú ítélet rPp. 252. § (2) bekezdés szerinti hatályon kívül helyezését.

[60] A felperes által perbe vitt követelés jogalapjának egyediségéből adódóan, a felmondás óta az idő előrehaladtával a követelés összege folyamatosan, óhatatlanul változik. Egyrészt a járulékok, késedelmi kamatok miatt növekszik, másrészt megtérülés esetén csökkenhet, ezért valójában a felperestől nem lehet megkövetelni, hogy az időben elhúzódó perben egy konkrét, állandó összegű követelést határozzon meg.

[61] Ebből következően több elszámolás is készült a per során. A megismételt eljárásban az utolsó elszámolásból kell kiindulni, melyet a felperes 13. sorszám alatti

előkészítő iratának mellékleteként csatolt 2024. március 14. napján. A követelésösszecszerúségének vizsgálata annyiban nem is szorul pontos meghatározásra, hogy a perben keretbiztosítéki típusú jelzálogjog-alapítás folytán alperesi zálogkötelezettek helytállása a bírói megítélés kérdése. A keretbiztosítéki jelzálogjog keretösszege 50 millió forintban limitált, így valójában, ha a tartozás felperes által bizonyítottan eléri ezt a keretösszeget, úgy nincs akadálya, hogy az alperesek helytállási kötelezettségét, vagyis a meghatározott zálogjoggal terhelt vagyontárgyból való felperesi kielégítés túrását elrendelje a bíróság, tehát a kereseti kérelem szerinti marasztaló ítéletet meghozza. A megismételt eljárásban a felperes által előterjesztett beadványban levezetett metodikához igazodó elszámolásból kell kiindulni. A kirendelésre kerülő könyvszakértőnek lényegében a felperesi elszámolás helyességét kell ellenőriznie, a szakértő szükség esetén pedig kiigazíthatja az elszámolást.

[62] Ezzel kapcsolatban az ítéltábla a fellebbezési hivatkozás kapcsán kitér arra, hogy valóban nem lehet egy bizonyos részteljesítést több, párhuzamosan fennálló szerződésből eredő kötelezettség teljesítéseként figyelembe venni. Az, hogy az adott részteljesítés melyik szerződési kötelezettséget csökkenti vagy szünteti meg, a felek megállapodása hiányában az rPtk. 290. § szabályai szerint kell megítélni.

[63] Az ítéltábla nem ért egyet azon elsőfokú bírói mérlegeléssel sem, mely a felperes egyezségi ajánlatát felperes terhére értékelte. A per során tett bármely egyezségi ajánlat nem vonható az érdemi mérlegelés körébe, erre a per során bármely félnek gyakorlati okból, adott esetben költségsökkentés céljából, vagy a per, illetve a jogvita mihamarabbi lezárása érdekében lehetősége van. Megjegyzi az ítéltábla, az alperesek is tettek 3 millió forint erejéig viszont-ajánlatot, melyet a fenti okból nem lehet adott esetben tartozáselismerésnek tekinteni.

[64] Az előbbiekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 252. § (2) bekezdés értelmében hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

[65] A megismételt eljárásban lefolytatandó könyvszakértői bizonyítás lefolytatása nyomán kerül az elsőfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy a perbeli jogvitában megalapozott érdemi döntést hozzon. A szakértői bizonyításhoz kapcsolódóan az ítéltábla kitér még arra, hogy a felszámolási eljárás iratanyaga alapján bizonyított megtérülés mértéke utóbb, az alperesek által már valóban nem vitatható, figyelemmel arra, hogy azt jogerős felszámoló bírósági végzéssel jóváhagyott zárómérleg rögzíti, így az ítélt dolognak tekintendő, mely jelen perbíróságot is köti a tényállás megállapításban.

[66] Az ítéltábla a peres felek másodfokú eljárási költségeit csupán megállapította, a költségek viseléséről a megismételt eljárás eredményeként meghozatalra kerülő ügydöntő határozatban az elsőfokú bíróságnak kell döntenie [rPp. 252. § (4) bekezdés].

[67] Az ítéltábla a rPp. 256/A. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

Dr. Hámori Attila s.k.

a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.

előadó bíró

Dr. Tolna András s.k.

táblabíró